

PACIOLI

Btw – verplichte vermeldingen op facturen

1. Probleemstelling

Over het uitreiken en ontvangen van een factuur die in overeenstemming is met de btw-wetgeving blijven heel wat vragen bestaan.

In de eerste plaats, moeten we onthouden dat de btw-wetgeving oplegt welke vermeldingen op een factuur moeten worden aangebracht.

Artikel 5 van het KB nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde vormt er de grondslag van.

Dit KB wordt regelmatig gewijzigd en aangepast aan de nieuwe vereisten, onder meer van de Europese Unie.

Onze commentaar heeft betrekking op de laatste versie van het KB.

In de tweede plaats moeten de verplichte vermeldingen opdat de factuur als regelmatig kan worden beschouwd, worden beoordeeld in hoofde van de persoon die het document uitreikt.

Het uitreiken van een niet-conform document vormt immers een inbreuk op de verplichtingen die worden opgelegd aan de btw-belastingplichtigen en voor elke inbreuk kunnen sancties worden opgelegd, waaronder geldboetes.

In de derde plaats kan het uitreiken van een factuur die niet alle vereiste vermeldingen bevat ook nadelige gevolgen hebben voor de klant.

In het kader van dit artikel wijzen we op twee belangrijke risico's voor de betrokken klant :

- enerzijds de niet-afrekbaarheid van de btw;

- anderzijds de hoofdelijke verschuldigheid van de belasting.

Met betrekking tot de niet-afrekbaarheid bij de klant, bepaalt artikel 3, § 1, 1° van het KB nr. 3 van 10 december 1969 met betrekking tot de aftrekgeregeling voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde dat de belastingplichtige, om zijn recht op aftrek te kunnen uitoefenen, in het bezit moet zijn van een factuur waarop de vermeldingen voorkomen bedoeld in artikel 5, § 1 van het KB nr. 1.

Met betrekking tot de hoofdelijkheid van de klant tot de betaling van de door de verkoper en/of dienstverrichter verschuldigde belasting, verwijzen we in hoofdzaak naar artikel 51bis van het Btw-Wetboek.

Dit artikel bepaalt dat de medecontractant van de schuldenaar van de belasting, over het algemeen de leverancier en/of de dienstverrichter, tegenover de Staat hoofdelijk gehouden is tot voldoening van de belasting onder meer wanneer de factuur een onjuiste vermelding bevat van de naam, het adres of het btw-identificatienummer van de bij de handeling betrokken partijen, de aard of de hoeveelheid van de geleverde goederen of verstrekte diensten of de prijs

INHOUD

- **Btw – verplichte vermeldingen op facturen** **1**
- **Uti non abuti (gebruiken, niet misbruiken) – Circulaire over notionele interestaftrek** **4**
- **Wijzigingen inzake opmaak en neerlegging van de jaarrekening van verenigingen** **6**

of het toebehoren ervan, alsook *wanneer de factuur het bedrag van de op de handeling verschuldigde belasting niet of onjuist vermeldt*.

Deze laatste tekortkoming raakt bijvoorbeeld aan de hoofdelijke betaling, met alle ermee verband houdende gevolgen :

- uitstel van betaling niet of ten onrechte toegepast;
- miskennen van de niet-verschuldigde btw ingevolge artikel 11 van het Wetboek bij overdracht van een bedrijfstak of een algemeenheid van goederen;
- ongerechtvaardigde toepassing van het verlaagd tarief van 6 % voor woningen van meer dan vijf jaar oud;
- enz.

2. Verplichte vermeldingen – conforme factuur

De facturen worden conform geacht wanneer ze de volgende vermeldingen bevatten :

- 2.1. De datum waarop ze werden uitgereikt.
- 2.2. Een opeenvolgend nummer, volgens één of meer reeksen, dat deze stukken op eenduidige wijze identificeert, waaronder ze worden ingeschreven in het boek voor uitgaande facturen van de leverancier of de dienstverrichter.
- 2.3. De naam of de maatschappelijke benaming van de leverancier van de goederen of van de dienstverrichter, het adres van zijn administratieve of maatschappelijke zetel, en zijn in artikel 50 van het Wetboek bedoeld btw-identificatienummer.

In het kader van de btw-eenheid worden deze vermeldingen vervangen door de vermeldingen eigen aan het betrokken lid omdat de eenheid onbekend blijft voor klanten en leveranciers.

- 2.4. Wanneer de schuldenaar de leverancier van de goederen of de dienstverrichter is die niet in België is gevestigd, en :
 - hij heeft hier te lande een aansprakelijke vertegenwoordiger laten erkennen overeenkomstig artikel 55, § 1 of § 2, van het Wetboek :
 - de identiteit en het adres van de aansprakelijke vertegenwoordiger en de aanduiding van zijn hoedanigheid;
 - hij wordt vertegenwoordigd door een vooraf erkende persoon overeenkomstig artikel 55, § 3, van het Wetboek :
 - de identiteit, het adres en het btw-identificatienummer toegekend aan die persoon en de aanduiding van zijn hoedanigheid;

- 2.5. De naam of de maatschappelijke benaming, het adres en het in artikel 50 van het Wetboek bedoeld btw-identificatienummer van de medecontractant.
- 2.6. Wanneer het in artikel 39bis, eerste lid, 4°, van het Wetboek bedoelde leveringen betreft (overdrachten gelijkgesteld aan intracommunautaire leveringen die zijn vrijgesteld in België), de naam of de maatschappelijke benaming, het adres en het btw-identificatienummer dat in de lidstaat van bestemming van de goederen aan de belastingplichtige is toegekend (waar hij de plaatselijke btw moet betalen ten gevolge van de intracommunautaire verwerving in deze andere lidstaat dan België).
- 2.7. Wanneer de schuldenaar de medecontractant is die niet in België is gevestigd en :
 - hij heeft hier te lande een aansprakelijke vertegenwoordiger laten erkennen overeenkomstig artikel 55, § 1 of § 2, van het Wetboek :
 - de identiteit en het adres van de aansprakelijke vertegenwoordiger en de aanduiding van zijn hoedanigheid;
 - hij wordt vertegenwoordigd door een vooraf erkende persoon overeenkomstig artikel 55, § 3, van het Wetboek :
 - de identiteit, het adres en het btw-identificatienummer toegekend aan die persoon en de aanduiding van zijn hoedanigheid;
- 2.8. Voor de handelingen bedoeld in artikel 21, § 3,
 - 2°, b, (intracommunautair materieel werk op roerend goed waarvan de btw is verschuldigd door de ontvanger die is geïdentificeerd in een andere lidstaat dan de dienstverrichter);
 - 3°bis, (intracommunautair goederenvervoer waarvan de btw is verschuldigd door de ontvanger die is geïdentificeerd in een andere lidstaat dan de lidstaat van vertrek van het vervoer);
 - 3°ter, (tussenpersonen in een intracommunautair goederenvervoer waarvan de btw is verschuldigd door de afnemer die is geïdentificeerd in een andere lidstaat dan de lidstaat van vertrek van het vervoer);
 - 4°bis, (activiteiten van laden, lossen enz. die samenhangen met een intracommunautair goederenvervoer waarvan de btw is verschuldigd door de ontvanger die is geïdentificeerd in een andere lidstaat dan de lidstaat waar de samenhangende activiteit materieel wordt uitgevoerd);
 - 4°ter, (tussenpersoon in activiteiten die samenhangen met een intracommunautair goederenvervoer waarvan de btw is verschuldigd door de ontvanger die is geïdentificeerd in een andere lidstaat dan de lidstaat waar de samenhangende activiteit materieel wordt uitgevoerd);

- 8°, (tussenpersoon in intracommunautaire verwerkingen, in leveringen en dienstverrichtingen die plaatsvinden in de Gemeenschap waarvan de btw is verschuldigd door de afnemer die is geïdentificeerd in een andere lidstaat dan deze van de handeling waarbij de tussenpersoon is tussengekomen) :
→ het nummer waaronder de ontvanger voor btw-doeleinden is geïdentificeerd en waaronder hem de dienst werd verstrekt.
- 2.9. Voor de handelingen bedoeld in artikel 39bis, eerste lid, 1°, van het Wetboek, (intracommunautaire leveringen die zijn vrijgesteld in België omdat de afnemer een identificatienummer heeft verstrekt met andere letters dan BE, wat tot gevolg heeft dat hij de btw is verschuldigd in de lidstaat van aankomst van de goederen) :
→ het nummer waaronder de ontvanger in een andere lidstaat voor btw-doeleinden is geïdentificeerd.
- 2.10. In geval van toepassing van het bepaalde in artikel 25ter, § 1, tweede lid, 3°, van het Wetboek (intracommunautaire handelingen die als driehoeksverkeer worden gekwalificeerd – drie marktdeelnemers die in drie verschillende lidstaten zijn gevestigd terwijl de goederen van de éne lidstaat naar de andere gaan, zonder dat ze fysiek door de derde lidstaat komen) :
→ een verwijzing naar de toepassing van die bepaling, het nummer waaronder de belastingplichtige voor btw-doeleinden in een andere lidstaat is geïdentificeerd en waaronder hij de intracommunautaire verwerving en de daarop aansluitende levering van goederen verricht heeft, en het nummer waaronder de bestemming van de levering voor btw-doeleinden is geïdentificeerd overeenkomstig artikel 50, § 1, van het Wetboek.
- 2.11. De datum waarop het belastbaar feit van de levering van de goederen of de dienstverrichting heeft plaatsgevonden of de datum van de ontvangst van de prijs of een deel ervan, voorzover die datum vastgesteld is en verschilt van de uitreikingsdatum van de factuur (zie artikelen 17 en 22 van het Wetboek).
- 2.12. De gegevens die nodig zijn om de handeling te bepalen en om het tarief van de verschuldigde belasting vast te stellen, inzonderheid de gebruikelijke benaming van de geleverde goederen en van de verstrekte diensten en hun hoeveelheid alsook het voorwerp van de diensten.
- 2.13. De in artikel 8bis, § 2, van het Wetboek bedoelde gegevens voor de intracommunautaire leveringen van nieuwe vervoermiddelen (minder dan zes maanden en minder dan 6 000 km voor landvoertuigen, min-

der dan drie maanden en minder dan 100 uren varen voor schepen, minder dan drie maanden en minder dan 40 vlieguren voor vliegtuigen).

Het merk, het model, het jaartal, de cilinderinhoud, de motorsterkte, het carrossiemodel en het chassisnummer in geval van levering van *nieuwe of tweedehandse* personenauto's of auto's voor dubbel gebruik en, wanneer het gaat om tweedehandse personenauto's en tweedehandse auto's voor dubbel gebruik, de datum waarop zij voor het eerst in het verkeer werden gebracht en, voor de werken, het wassen uitgezonderd, verricht aan motorvoertuigen, de vermelding van de nummerplaat van het voertuig.

2.14. Voor elk tarief of elke vrijstelling, de maatstaf van heffing, de eenheidsprijs exclusief belasting, evenals de eventuele vooruitbetalingskortingen, prijskortingen en -rabatten indien deze niet in de eenheidsprijs zijn begrepen.

2.15. De vermelding van de tarieven van de verschuldigde belasting en het totaalbedrag van de verschuldigde belasting.

Het totaalbedrag van de verschuldigde belasting dient te worden uitgedrukt in de nationale munteenheid van de lidstaat waar de goederen worden geleverd of de diensten worden verricht.

Wanneer de belasting overeenkomstig artikel 51, § 2, 1°, 2°, 5° en 6°, van het Wetboek verschuldigd is door de medecontractant, moet de vermelding «Belasting te voldoen door de medecontractant – Btw-Wetboek, artikel 51, § 2» of de verwijzing naar de betreffende bepaling van de richtlijn of naar elke andere gelijkwaardige vermelding worden aangebracht in de plaats van de vermelding van de tarieven en van het totaalbedrag van de verschuldigde belasting.

2.16. De vermelding van de betreffende bepaling van de richtlijn of van de overeenkomstige nationale bepaling krachtens dewelke de handeling van de belasting is vrijgesteld of krachtens dewelke de belasting niet in rekening wordt gebracht, of een gelijkwaardige vermelding (uitvoerhandelingen die zijn vrijgesteld door artikel 39 van het Wetboek, dienstverrichtingen waarvan de Belgische belasting niet is verschuldigd op grond van artikel 21, § 3, 7 van het Wetboek voor bepaalde intellectuele werken, inzonderheid boekhoudverrichtingen).

2.17. Een verwijzing naar het vroeger uitgereikte stuk of stukken indien voor dezelfde handeling meerdere facturen of stukken worden opgesteld.

De factuur mag de medecontractant niet debiteren voor een bedrag als belasting waarvoor hij reeds eerder werd gedebiteerd.

2.18. Alle andere vermeldingen die worden voorgeschreven ter uitvoering van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde of van de uitvoeringsbesluiten ervan, onder meer de toepassing van artikel 58, § 4, voor de verkoop van tweedehands goederen die zijn onderworpen aan de belastingheffing over de winstmarge, met vermelding van de niet-afrekbaarheid van deze belasting.

2.19. In het kader van een btw-eenheid (artikel 4, § 2, van het Wetboek) moet het lid dat goederen levert of diensten verstrekt aan een ander lid (niet-belaste interne handelingen) hem een specifiek document uitreiken, of zich ervan vergewissen dat een dergelijk document in zijn naam of voor zijn rekening wordt uitgereikt door de medecontractant-lid of door een derde, wanneer de factuur niet werd uitgereikt. Dit in artikel 53, § 3, 1^e lid van het Wetboek bedoelde document bevat de passende vermeldingen, waarop we in het kader van dit artikel niet verder ingaan (zie art. 5, van het KB nr. 1 voor deze gegevens).

Noteren we ook nog dat bij een reeks facturen die langs elektronische weg naar dezelfde medecontractant worden verzonden, de voor de verschillende facturen gelijke vermeldingen slechts één keer moeten worden opgenomen, voor zover voor elke factuur alle informatie toegankelijk is.

3. Conclusies

In dit artikel bogen we ons over de vermeldingen die facturen moeten bevatten om conform te zijn met de btw-wetgeving.

Voorkomen is beter dan genezen !

We zijn bewust niet ingegaan op te specifieke situaties, onder meer deze die verband houden met :

- het opstellen en uitreiken van facturen of ermee gelijkstaande documenten in plaats van de verkoper of dienstverrichter (de afnemer stelt het document op in de plaats van zijn leverancier);
- het opstellen van intracommunautaire wachtdocumenten, als vervanging voor facturen;
- het aanmaken van documenten die gelijkstaan met facturen in het kader van de onttrekkingen bedoeld in artikel 12 van het Wetboek, waaronder :
 - de gratis overdracht van een goed van de onderneming,
 - de overgang van goederen van het economisch naar het privé-vermogen,
 - het in bezit hebben van goederen bij stopzetting van de economische activiteit,
 - enz.

Ook hebben we geen gewag gemaakt van de documenten en de inhoud ervan voor verschillende gelijkstellingen met dienstverrichtingen, waaronder :

- deze bedoeld in artikel 19, § 1, van het Wetboek :
 - de belastingheffing van voordelen van alle aard en andere privé-gebruiken,
- deze bedoeld in artikel 19, § 2 :
 - de belastingheffing van bepaalde werken in onroerende staat die worden uitgevoerd door de belastingplichtige zelf, of de leden van zijn personeel, en andere.

Bij deze situaties moet immers een document worden opge maakt dat geldt als factuur en waarbij de wetgeving specifieke vermeldingen oplegt die zijn aangepast aan de betreffende belastingheffing.

In het kader van dit artikel gaan we niet dieper op deze bijzonderheden in de wetgeving.

Yvon COLSON
Externe medewerker

Uti non abuti (gebruiken, niet misbruiken) **– Circulaire over notionele interestaftrek**

Met deze omschrijving als doel heeft de administratie op 3 april 2008 de circulaire nr. 14/2008 gepubliceerd.

Het doel van deze circulaire is de verschillende antimisbruikbepalingen van commentaar te voorzien. Doel van dit artikel is een samenvatting te geven van deze circulaire.

Vooreerst zijn er de algemene principes die van toepassing zijn inzake simulatie. Deze algemene principes zijn samengevat in de commentaar bij het WIB92 onder de nummers 340/75 tot 81.

Samengevat komt het hierop neer : in geval van overeenstemming tussen aktes moet worden nagegaan of de aktes ook overeenstemmen met wat de partijen werkelijk in rechte zijn overeengekomen. Hebben de partijen al juridische gevolgen aanvaard.

In geval er een niet-overeenstemming is moet er bepaald worden welke de werkelijke akte is die de partijen gesloten hebben.

Belangrijk hierbij is te vermelden dat de belastingplichtige steeds mag kiezen voor de minst belaste weg.

Specifieke antimisbruikbepalingen in de wet van 22 juni 2005

1. Vermindering van het «risicokapitaal» met de fiscale nettowaarde van bepaalde aandelen.

Het betreft hier de aftrek van de fiscale nettowaarde van de financiële activa bestaande uit deelnemingen en andere aandelen en van de aandelen van de beleggingsvennootschappen waarvan de structurele inkomsten in aanmerking komen om krachtens de artikelen 202 en 203 WIB92 van de winst te worden afgetrokken. Door de bepaling van de fiscale nettowaarde wordt het mogelijk een dubbele aftrek van de herwaarderingsmeerwaarden van de berekeningsbasis van de aftrek te voorkomen. Tevens kan ook de dubbele aftrek van de waardeverminderingen worden voorkomen. De omschrijving van fiscale nettowaarde vinden we terug in de administratieve commentaar nr. 211/37.

2. Vermindering van het risicokapitaal met de nettoboekwaarde van materiële vaste activa in zover de erop betrekking hebbende kosten op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen.

Het is artikel 53, 10° WIB92 dat aan de basis ligt en de administratie heeft dan ook deze bepalingen uitgebreid voor de berekening van de nettoboekwaarde. De nettoboekwaarde van deze activa zal dan ook in mindering worden gebracht.

3. Vermindering van het risicokapitaal met de boekwaarde van bestanddelen die als belegging worden gehouden en die door de aard ervan niet bestemd zijn om een belastbaar periodiek inkomen voort te brengen.

Om aan deze voorwaarden te voldoen, moet er cumulatief aan twee voorwaarden voldaan worden.

De eerste voorwaarde is abstract. Het moet gaan om een actief dat uit zijn aard niet bestemd is om periodieke belastbare inkomsten voort te brengen. Het staat los van de concrete voorwaarden waaronder het goed wordt aangewend zoals hieronder beschreven. Worden hier bijvoorbeeld onder verstaan : juwelen, edele metalen en kunstwerken (voor zover deze niet behoren tot bijvoorbeeld de voorraad van de onderneming die hier handel in drijft). Worden ook niet in aanmerking genomen : gebouwde onroerende goederen.

Wat betreft de periodieke inkomsten worden uitgesloten : de meerwaarden, uitzonderlijke en secundaire inkomsten zoals bv. de occasionele verhuring van bepaalde goederen.

De tweede voorwaarde is concreet. Het moet gaan om activa die men passief bezit zonder dat zij rechtstreeks of onrechtstreeks dienen voor het uitoefenen van een economische activiteit die door de vennootschap effectief wordt verricht zoals een handels- of industriële activiteit of de uitoefening van een vrij beroep.

Het specifieke actief moet, naargelang de specifieke omstandigheden, als een belegging worden aangehouden. Zou de vennootschap een natuurlijk persoon zijn dan zou dit eerder deel uitmaken van zijn privévermogen dan voor de uitoefening van zijn beroepsactiviteit.

3. Vermindering van het risicokapitaal met de boekwaarde van onroerende goederen of andere zakelijke rechten met betrekking tot dergelijke goederen waarvan natuurlijke personen die in de vennootschap een opdracht of functies als vermeld in artikel 32, eerste lid, 1°, WIB92 uitoefenen, hun echtgenoot of hun kinderen wanneer die personen of hun echtgenoot het wettelijk genot van de inkomsten van die kinderen hebben, het gebruik hebben

Vraag die hierbij gesteld werd, was wat er diende te gebeuren met onroerende goederen die niet uitsluitend gebruikt werden voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheid. Hiervoor wordt verwezen naar twee parlementaire vragen.

De eerste vraag (PV nr. 13560 dd. 10 januari 2007 Bart Tommelein) gaat over een hangaar aangebouwd aan een woonhuis. Antwoord van de minister op deze vraag is dat de aftrek van risicokapitaal mag worden toegepast op de nettoboekwaarde van de hangaar voor zover dat dit duidelijk en afzonderlijk op de balans terug te vinden is en het gebruik niet werd afgestaan. Mocht het niet op afzonderlijke rekeningen staan, mag dit ook worden toegepast indien de boekwaarde duidelijk bewijsbaar en aantoonbaar is.

De tweede parlementaire vraag (PV nr. 15065 dd 17 april 2007 Luc Gustin) handelt ook over de vraag of een onroerend goed waarvan het gelijkvloers volledig beroepsmatig gebruikt wordt en de bovenverdieping privé gebruikt wordt ook in aanmerking komt voor aftrek. Volgens de minister is dit geen probleem indien de nettoboekwaarde kan worden bepaald van het beroepsmatige gedeelte

Antimisbruikbepalingen in het Wetboek van de Inkomstenbelastingen

1. Algemene antimisbruikmaatregel

Hiervoor wordt verwezen naar artikel 344, § 1 WIB92.

2. Verlies van de overgedragen aftrek voor risicokapitaal in geval van verwerving of van wijziging van de controle van een vennootschap die niet beantwoordt aan rechtmatige financiële of economische behoeften.

Cf. artikel 207 lid 3 WIB92.

3. Aftrek als beroepskosten van de intresten van leningen aangegaan om een kapitaalbreng te financieren

Hierin volgt men de benadering die zegt dat de aftrek van intresten van leningen aangegaan voor de financiering van verrichtingen die geen positief nettoresultaat vóór belasting maar alleen een belastingvoordeel voortbrengen niet aftrekbaar zijn.

Als dergelijke intresten aangegaan werden om de kapitalisering van een vennootschap aan te gaan, moeten zij voldoen aan de voorwaarden van o.a. artikel 49 van het WIB92.

4. Verkregen abnormale of goedgunstige voordelen

Op basis van artikel 207, 2de lid en 79 WIB92 worden fiscale aftrekken verboden op het resultaat dat afkomstig is van abnormale en goedgunstige voordelen die de vennootschap heeft ontvangen van een onderneming waarmee rechtstreeks of onrechtstreeks een band van wederzijdse afhankelijkheid bestaat.

Dit moet evenwel niet worden gebruikt om wettelijke handelingen op de helling te zetten. Indien bepaalde handelingen worden opgezet en deze zinvol zijn vanuit economisch oogpunt zonder uitsluitend een fiscaal oogmerk na te streven, is dit toegestaan. Als voorbeeld kan hier worden verwezen naar een groep die leningen verstrekt aan leden van de groep. In dit kader wordt verwezen naar een beslissing van de Dienst voorafgaande beslissingen nr. 600.167 dd. 3 oktober 2006.

5. Herstructureringen

Voor zover de transacties beantwoorden aan rechtmatige financiële of economische behoeften is de neutraliteitsregeling van toepassing. Het gaat hier om de toepassing van artikel 211, § 1, 1^e lid en artikel 210, § 1, 1^e en 1^obis WIB92. Tevens wordt verwezen naar een beslissing van 4 december 2007 van de Dienst van voorafgaande beslissingen. Deze ruling preciseert dat een fusie-inbrengmeerwaarde zoals bedoeld in artikel 211, § 1, 1^e lid, 1° WIB92 gelijkgesteld wordt met een uitgedrukte maar niet verwezenlijkte meerwaarde als bedoeld in artikel 44, § 1, 1° WIB 92. Deze meerwaarde mag dus worden uitgesloten van de berekeningsgrondslag van de aftrek van risicokapitaal.

Jaak THIRION

Docent Xios Hogeschool

Erkend boekhouder-fiscalist BIBF

Wijzigingen inzake opmaak en neerlegging van de jaarrekening van verenigingen

De grote en zeer grote verenigingen zijn voor hun boekhouding en jaarrekening onderworpen aan het koninklijk besluit van 19 december 2003 (hierna genoemd het uitvoeringsbesluit). Dit werd onlangs grondig gewijzigd door het koninklijk besluit van 27 maart 2008 (B.S. 31 maart 2008).

De term «vereniging» definiëren we als volgt : de Belgische verenigingen zonder winstoogmerk, buitenlandse verenigingen zonder winstoogmerk die een centrum of meer centra van werkzaamheden in België hebben opgericht alsook de stichtingen.

1. Correcties en reparaties

A. Het nieuwe besluit heeft heel wat technische onnauwkeurigheden van het basisbesluit rechtgezet. Vooral de Nederlandstalige tekst moest op tal van plaatsen taalkundig gezuiverd worden.

B. Het schema van de Nationale Bank van België week soms af van dat van het uitvoeringsbesluit. Dat was het geval voor volgende posten :

- niet-rentedragende vorderingen of aan abnormale lage rente gekoppelde vorderingen waren afzonderlijk te vermelden in de activa;
- fondsen van de vereniging waren gesplitst in «beginvermogen» en «permanente financiering»;
- en in de resultatenrekening (volledig en verkort schema) stonden «als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten»;

Al deze posten waren weliswaar voorzien als rekening in het rekeningenstelsel maar door het uitvoeringsbesluit niet opgenomen in de balans. Ze zijn nu opgenomen in het nieuwe schema van het gewijzigd besluit (cf. artikelen 23 en 24) zodat de twee schema's (besluit en NBB) nu volledig overeenstemmen.

De schema's van de Nationale Bank van België kan men downloaden van de website www.balanscentrale.be.

C. Het nieuwe besluit hanteert nu ook de gegevens van het Dimona-systeem om het aantal personeelsleden te bepalen vanaf wanneer de grote en zeer grote vereniging een sociale balans moet opmaken. Het gewijzigd artikel 10 § 1 en 2 bepaalt «dat de toelichting de sociale balans bevat indien de vereniging een jaargemiddelde van ten minste 20 personeelsleden telt, uitgedrukt in voltijdse equivalenten en *waarvoor de vereniging een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling heeft gedaan bij de met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen belaste instelling of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister*».

2. Opmaak van de jaarrekening

De jaarrekeningen die krachtens de wet op de verenigingen moet neergelegd worden bij de Nationale Bank van België moeten opgesteld zijn volgens een volledig of verkort schema in overeenstemming met de bepalingen van die wet en haar uitvoeringsbesluiten.

Wat is er nieuw aan deze schema's ?

- De bedragen worden uitgedrukt in euro, zonder decimalen, of, met twee decimalen indien de jaarrekening wordt neergelegd in de vorm van een gestructureerd bestand (*cf.* verder onder punt 3).
- Er staan geen cijfers of letters meer vóór de rubrieken.
- Er is een kolom Toel voorzien die verwijst naar de rubriek van de toelichting waar iets moet worden gemeld of uitgesplitst.
- De jaarrekening bestaat niet meer uit een aantal vaste bladzijden maar uit secties, wat het volume gevoelig heeft uitgebreid; maar hierdoor wordt de samenhangende informatie samengebundeld;
- De resultatenrekening kan niet meer in scontovorm worden voorgesteld maar enkel nog in staffelvorm;
- De verenigingen die hun jaarrekening niet moeten opmaken in overeenstemming met de schema's van het besluit, maar volgens een eigen wetgeving, laten voor het neerleggen hun jaarrekening voorafgaan door een «specifiek voorblad» S-vzw 1.1.

In het formulier van de Nationale Bank van België komt een nieuwe sectie VOL-vzw 4.15 voor en die betreft : «AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE»

Schatting van de reële waarde voor elke categorie afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de waarde in het economisch verkeer, met opgave van de omvang en de aard van de instrumenten.

Deze melding komt van de bepaling van artikel 91 A XX van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering

van het Wetboek van Vennootschappen. Dat artikel voorziet dat de toelichting van het volledig schema een melding moet inhouden betreffende het niet-gebruik van de waardering tegen de reële waarde voor de financiële instrumenten.

Het hierboven voornoemd artikel van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 is van toepassing op de jaarrekening van de grote en zeer grote verenigingen via artikel 9 van het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de jaarrekening van grote en zeer grote verenigingen en geen enkele afwijking of aanpassing is op dat gebied voorzien (voor meer informatie over het invullen van deze sectie zie artikel 97 C van het KB van 30 januari 2001).

3. Neerlegging van de jaarrekening bij de Nationale Bank van België

De jaarrekening van de verenigingen wordt naar keuze van de neerlegger neergelegd langs elektronische weg dan wel op papier.

A. De neerlegging van een jaarrekening *langs elektronische weg* gebeurt door het opladen van een informaticabestand via de speciaal daartoe voorziene toepassing van de Nationale Bank van België. De toegang tot deze toepassing is enkel mogelijk door middel van een door de Nationale Bank van België erkend digitaal certificaat. Hiervoor volstaat de elektronische identiteitskaart, voor zover men over de gepaste lezer beschikt.

Elk document maakt het voorwerp uit van een afzonderlijk opgeladen informaticabestand. De neerlegging ervan langs elektronische weg moet bovendien voldoen aan alle technische voorwaarden vastgesteld door de Nationale Bank van België die zijn opgenomen in het «Algemeen Protocol voor de neerlegging langs elektronische weg van de jaarrekeningen en de geconsolideerde jaarrekeningen». Dit technisch Protocol wordt door de Nationale Bank van België ter beschikking gesteld op haar website en wordt door haar medegegeeld aan eenieder die er schriftelijk om vraagt. De jaarrekening en de bijhorende stukken die worden neergelegd zijn opgemaakt ofwel in de vorm van een gestructureerd databestand (XBRL) ofwel in de vorm van een bestand in het «Portable Document Format» (PDF-formaat).

B. De jaarrekening en de tegelijk ermee neer te leggen stukken moeten, wanneer zij *op papier* worden neergelegd, voldoen aan de voorwaarden die vroeger reeds van toepassing waren : zwarte inkt, rondom elk blad en bovenaan het eerste blad een ruimte open laten, het ondernemingsnummer bovenaan elk blad, geen handschrift, duidelijke leesbaarheid, eigenhandig ondertekend door een bevoegde persoon.

De op papier neergelegde jaarrekening moet dezelfde voorstelling hebben als die van het model van jaarrekening opgesteld door de Nationale Bank van België, tenzij de vereniging een afwijkend model zou moeten gebruiken. De neerlegging op papier gebeurt door verzending naar de Nationale Bank

van België of door afgifte aan haar loketten. Bij toezending met de post wordt op de omslag vermeld : «Nationale Bank van België – neerlegging van jaarrekeningen».

De formulieren kunnen opgeladen worden via de website www.balanscentrale.be

4. Kosten voor neerlegging

A. Samenstelling

De kosten voor de neerlegging omvatten enerzijds de kosten voor openbaarmaking verschuldigd aan de Nationale Bank van België, verhoogd met 21 % btw, en anderzijds de bijdrage aan de werkingskosten van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen.

Voor de verenigingen hanteerde de Nationale Bank van België één tarief, ongeacht of het een volledig dan wel een verkort schema betrof en een verbeterde jaarrekening neerleggen was gratis.

B. Tarieven in euro vanaf 17 maart 2008 voor vzw's en stichtingen met uitzondering van pensioenfondsen.

– *Via internet in de vorm van een gestructureerd databestand :*

volledig en verkort model : 68,78 euro; verbetering : 66,55 euro; ander schema : niet van toepassing;

– *via internet in PDF-formaat :*

volledig en verkort model en ander schema : 123,23 euro; verbetering : 66,55 euro;

– *via de post of afgifte aan het loket op papier :*

volledig en verkort model en ander schema : 129,28 euro; verbetering : 66,55 euro.

Er is geen tarief toeslag voorzien voor laattijdige neerlegging. Let wel ! Er zijn sancties voor niet-neerlegging (zie *Pacioli* nr. 244 p. 6).

C. Betalingswijzen voor vzw's en stichtingen

De neerleggingskosten worden betaald :

- hetzij door een girale betaling uitgevoerd volgens de voorwaarden en de technische modaliteiten die de Nationale Bank van België heeft bepaald en die op haar website ter beschikking worden gesteld;
- hetzij in contanten ingeval de documenten aan de loketten van de Nationale Bank van België worden aangeboden.

Op de website van de Nationale Bank van België staat te lezen :

De betaling kan als volgt worden verricht :

- Met Bancontact/MisterCash-kaart of in contanten, als de jaarrekening aan de loketten van de Balanscentrale wordt aangeboden. Het is niet mogelijk om aan de loketten te betalen met een krediet- of protonkaart.
- Met een gewaarborgde cheque (op naam van de Nationale Bank), die bij elke neergelegde jaarrekening wordt gevoegd.
- Indien de jaarrekening via internet wordt neergelegd, gebeurt de betaling online met kredietkaart of met een overschrijving in een door de NBB strikt bepaalde termijn.

Artikel 41 van het wijzigingsbesluit voorziet echter in een overgangsmaatregel voor de betaling met een gewaarborgde cheque op naam van de Nationale Bank. Deze betalingswijze is slechts mogelijk tot 28 februari 2009.

5. Inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit

Het koninklijk besluit van 27 maart 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de boekhouding en de jaarrekening van de grote en zeer grote verenigingen treedt met terugwerkende kracht in werking op 17 maart 2008. Door deze maatregel konden moeilijkheden ontstaan voor verenigingen die hun jaarrekening reeds vóór 17 maart 2008 hadden opgemaakt en laten goedkeuren. Het betreft natuurlijk een klein aantal verenigingen en de Nationale Bank van België zal zich zeker soepel moeten opstellen.

Michel VANDER LINDEN
Erebedrijfsrevisor

Noch deze publicatie, noch gedeelten van deze publicatie mogen worden gereproduceerd of opgeslagen in een retrievalstelsel, en evenmin worden overgedragen in welke vorm of op welke wijze ook, elektronisch, mechanisch of door middel van fotokopieën, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie staat in voor de betrouwbaarheid van de in haar uitgaven opgenomen info, waarvoor zij echter niet aansprakelijk kan worden gesteld. **Verantwoordelijke uitgever** : Roland SMETS, B.I.B.F. – Legrandlaan 45, 1050 Brussel, Tel. 02/626 03 80, Fax. 02/626 03 90 e-mail : info@bibf.be, URL : <http://www.bibf.be>. **Redactie** : Gaëtan HANOT, Geert LENAERTS, Maria PLOUMEN, Roland SMETS. **Adviesraad** : Professor P. MICHEL, Ecole d'Administration des Affaires de l'Université de Liège, Professor C. LEFEBVRE, Katholieke Universiteit Leuven.